

Секція: Фінанси, гроші та кредит

ОКУНЕВИЧ ІРИНА ЛЕОНІДІВНА

старший викладач кафедри фінансів та маркетингу

ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»

м. Дніпропетровськ, Україна

КОЛОСОВА АННА РУСЛАНІВНА

студентка

ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»

м. Дніпропетровськ, Україна

ФІНАНСОВА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: ПЕРШІ РЕЗУЛЬТАТИ

Анотація. В статті розкрито поняття та мету децентралізації. Розглянуто джерела поповнення місцевого бюджету та основні напрями видатків. На прикладі Дніпропетровщини показані перші результати реформи, а саме – порівняно плановий та фактичний бюджети об'єднаних громад та визначено, який податок найбільше поповнив бюджет за перші чотири місяці 2016 року .

Ключові слова: децентралізація, місцевий бюджет, об'єднані громади, місцеве самоврядування.

Децентралізація — це передача значних повноважень та бюджетів від державних органів органам місцевого самоврядування [1].

Реформа децентралізації передбачає створення громад, які є фінансово незалежними та отримують можливість затверджувати бюджет, не чекаючи прийняття бюджету країни, робити середньострокове планування і визначати видатки на розвиток власної території.

Метою децентралізації є надання якомога більше прав органам, які ближче до людей, а також створення такого механізму державного устрою, який дозволяв би вирішувати питання на місцях за активної участі жителів.

Прийнятий 15 лютого 2015 року Верховною Радою України закон «Про добровільне об'єднання територіальних громад» дав початок процесу децентралізації [2].

В Україні значна частина органів місцевого самоврядування нинішніх територіальних громад включає в себе 2-3 поселення, але існують сільради, які складаються, наприклад, з 10 поселень, що ускладнює якісне виконання повноважень. Місця обласного значення більш-менш забезпечені нормальними вулицями, школами, медициною, але віддалені території в більшості випадків всього цього позбавлені.

Децентралізація включає, в першу чергу, створення повноцінного базового рівня місцевого самоврядування. Незалежно від того, чи це велике місто чи мале село – людина може отримати все необхідне [2].

Одним із важливих наслідків реформи має стати посилення матеріальної спроможності громади. Джерелами формування доходів місцевих бюджетів є:

- 60% ПДФО;
- 25% екологічного податку;
- 100% єдиного податку;
- 100% податку на прибуток підприємств та фінансових установ комунальної власності;
- 100% податку на майно (нерухомість, земля, транспорт);
- 5% акцизного податку з реалізації підакцизних товарів;
- державне мито;
- плата за надання адміністративних послуг, адміністративні штрафи та штрафні санкції;
- збори (туристичний, за паркування);
- плата за ліцензії та сертифікати;
- оренда та рентна плата за використання природних ресурсів;

▪ інші доходи (трансферти, власні надходження бюджетних установ, кошти пайової участі тощо) [3].

Із бюджетів, крім видатків на здійснення самоврядних повноважень, фінансуються видатки, які делегуються державою на виконання, а саме: на утримання закладів бюджетної сфери – освіти, культури, охорони здоров'я, спорту, соціального захисту та соціального забезпечення [3].

Децентралізація вже продемонструвала позитивні результати для людей і має набирати обертів. Відтепер доля реформи залежить від представників самоврядування та громадського середовища, яке здатне неабияк стимулювати процес децентралізації.

Дніпропетровщина однією з перших в країні долучилася до децентралізації. Наразі в області створено 16 територіальних громад. Планується створити 92 об'єднання [1].

За результатами перших чотирьох місяців 2016 року, вони перевиконали бюджет на 21,5%. Вони заробили близько 194 млн. гривень, а це на 34,3 млн. гривень більше, ніж планували [4].

Заплановані та фактичні бюджети об'єднань за 4 місяці поточного року зображені на Рис. 1.

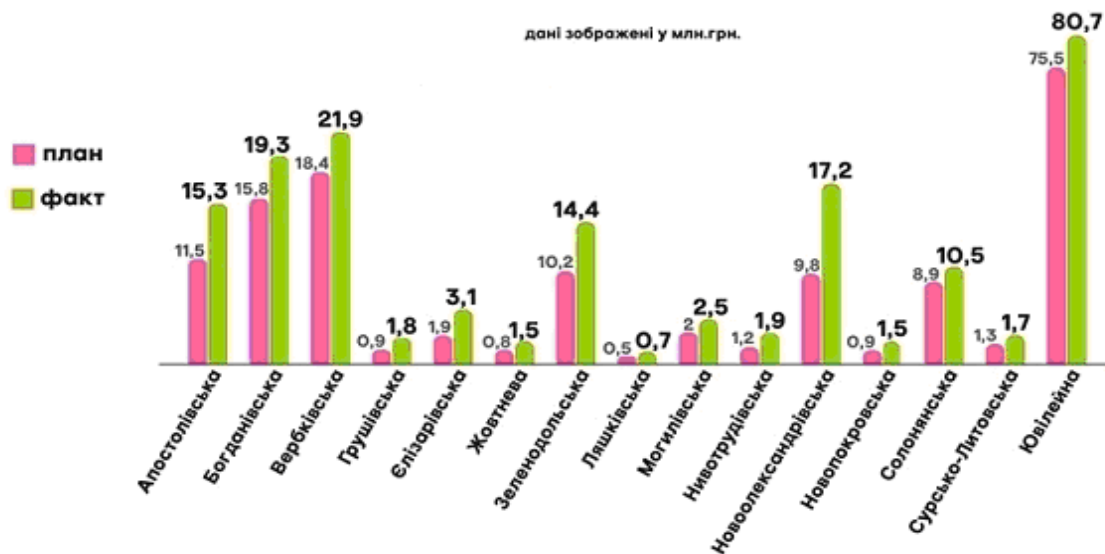

Рис. 1. Виконання бюджету ОТГ Дніпропетровщини за перші 4 місяці 2016 року* [4]

За ці чотири місяці найбільше бюджет громад поповнив податок на доходи фізичних осіб: надійшло 123,3 млн. гривень цього податку (Рис. 2).

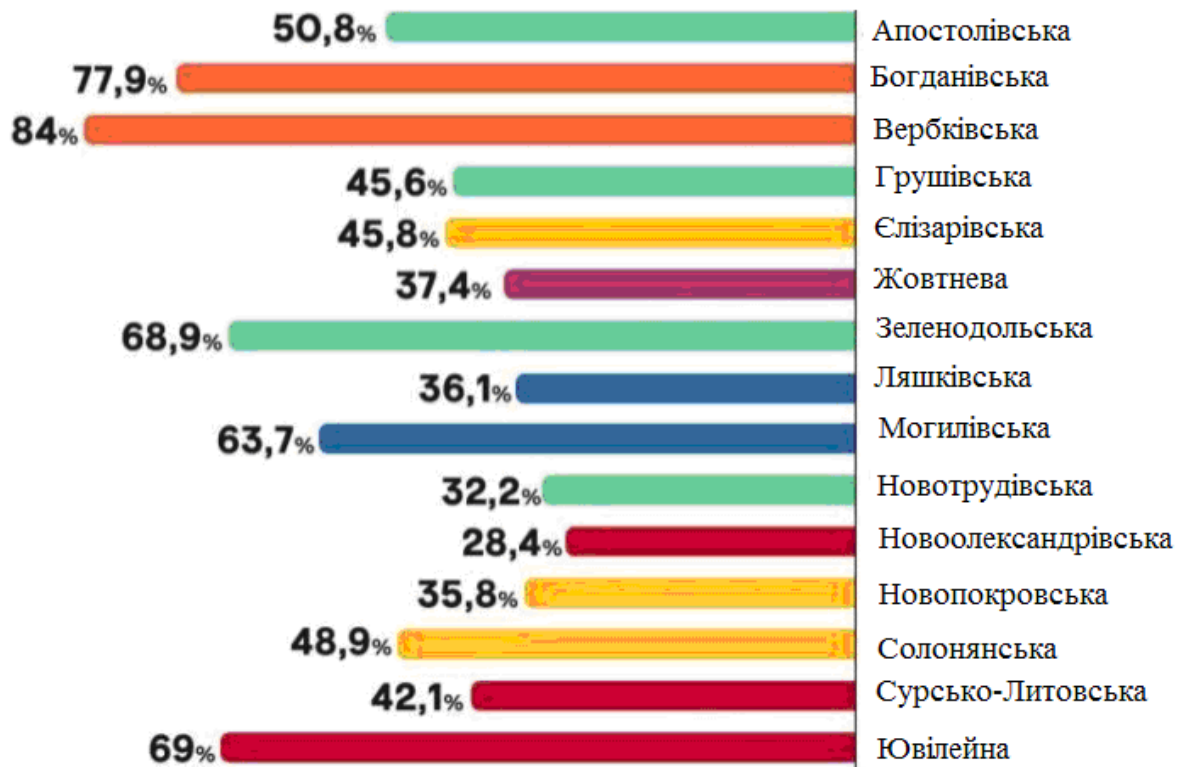

Рис. 2. Частка ПДФО в бюджетах громад Дніпропетровщини* [5]

* Мирівська громада створена останньою та оформлює необхідні документи.

Громади зацікавлені у перевиконанні бюджетів. На що саме витратити отримані гроші - кожне з об'єднань визначить самостійно. Їх можна використати на ремонт доріг, забудову території, розвиток інфраструктури та ін. Збільшення бюджету та ефективне використання грошей дозволить прискорити розвиток громад, підвищити якість життя людей.

Висновок. Децентралізація – це реальний шлях до підвищення якості повсякденного життя мешканців кожного міста, селища та села.

Місцеві бюджети зараз володіють ресурсною базою, яка була значно збільшена. Робиться все можливе, щоб нові можливості були максимально ефективно реалізовані. Об'єднуючись, долаючи певні перешкоди на початку, громади, тим не менше, закладають важливі основи для свого економічного розвитку в перспективі.

Література:

1. Сайт «Центр підтримки реформ» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://centre-reform.org/reformi/decentralizaciya-ta-reforma-miscevogo-samovryaduvannya-regionalnij-rozvitok.html>
2. Сайт «Трибуна» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tribuna.pl.ua/news/dosvid-detsentralizatsiyi-shho-otrimuyut-ob-yednani-gromadi/>
3. Сайт «Інститут громадського суспільства» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.csi.org.ua/wp-content/uploads/2016/05/BroshuraZbirnikQuestion_02-PRN.pdf
4. Сайт «Реформа децентралізації влади в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://decentralization.gov.ua/news/item/id/2327>
5. Сайт «Share and Discover Knowledge on LinkedIn SlideShare» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.slideshare.net/DnipropetrovskStateAdministration/ss-61846138>